

บทที่ 12

การสำรวจความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อการเจรจาการค้าไทยกับสหภาพยุโรป

12.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการที่ได้ทำการสำรวจมีจำนวนทั้งสิ้น 306 แห่ง โดยมีลักษณะทั่วไปของธุรกิจซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 181 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการ

ลักษณะธุรกิจ	จำนวนตัวอย่าง	สัดส่วน (ร้อยละ)	
ประเภทธุรกิจ	ไม่เปิดเผย	10	3.3
	ผู้ส่งออก	58	19.0
	ผู้นำเข้า	25	8.2
	ผู้ส่งออกและนำเข้า	60	19.6
	ไม่ได้ส่งออกหรือนำเข้า แต่อาจได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า	58	19.0
	ผู้ทำธุรกิจภาคบริการ	95	31.0
รายได้ของธุรกิจในปี 2561	ไม่เปิดเผย	53	17.3
	น้อยกว่า 1 ล้านบาท	11	3.6
	1 - 5 ล้านบาท	28	9.2
	6 - 10 ล้านบาท	3	1.0
	11 - 50 ล้านบาท	30	9.8
	51 - 100 ล้านบาท	16	5.2
	101 - 200 ล้านบาท	22	7.2
	201 - 500 ล้านบาท	26	8.5
	501 - 1,000 ล้านบาท	35	11.4
	มากกว่า 1,000 ล้านบาท	82	26.8
มูลค่าส่งออกสินค้าและบริการในปี 2561 มูลค่าส่งออกทั้งหมด (% ของรายได้)	ไม่เปิดเผย	29	9.5
	0%	154	50.3
	1-25%	22	7.2
	26-50%	34	11.1
	51-75%	29	9.5
	76-100%	38	12.4
มูลค่าส่งออกสินค้าและบริการในปี 2561 มูลค่าส่งออกไป EU (% ของรายได้)	ไม่เปิดเผย	31	10.1
	0%	196	64.1
	1-25%	41	13.4
	26-50%	11	3.6

ลักษณะธุรกิจ		จำนวนตัวอย่าง	สัดส่วน (ร้อยละ)
	51-75%	13	4.2
	76-100%	14	4.6
มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการในปี 2561 มูลค่านำเข้าทั้งหมด (% ของค่าใช้จ่ายของธุรกิจ)	ไม่เปิดเผย	48	15.7
	0%	177	57.8
	1-25%	27	8.8
	26-50%	28	9.2
	51-75%	13	4.2
	76-100%	13	4.2
มูลค่าการนำเข้าสินค้าและบริการในปี 2561 มูลค่านำเข้าจาก EU (% ของค่าใช้จ่ายของธุรกิจ)	ไม่เปิดเผย	49	16.0
	0%	212	69.3
	1-25%	27	8.8
	26-50%	8	2.6
	51-75%	4	1.3
	76-100%	6	2.0
จำนวนการจ้างงาน	ไม่เปิดเผย	4	1.3
	1-10 คน	31	10.1
	11-20 คน	17	5.6
	21-50 คน	37	12.1
	51-100 คน	29	9.5
	101-200 คน	39	12.7
	201-500 คน	39	12.7
	501-1,000 คน	45	14.7
	มากกว่า 1,000 คน	65	21.2
อุตสาหกรรม	การผลิตผลิตภัณฑ์อาหาร	40	13.1
	กิจกรรมบริการทางการเงิน	30	9.8
	การก่อสร้าง	20	6.5
	การประกันภัย การประกันภัยต่อ และกองทุนบำเหน็จบำนาญ	20	6.5
	การขนส่ง (ทางบก ทางน้ำ ทางอากาศ)	12	3.9
	บริการธุรกิจ	10	3.3
	สินค้าเกษตร: ผักผลไม้	9	2.9
	การผลิตสิ่งทอ เสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย	9	2.9
	การผลิตเครื่องจักรและเครื่องมือ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น	7	2.3
	กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่า	7	2.3
	การผลิตเภสัชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์จากพืช/สัตว์ ใช้รักษาโรค	6	2.0

ลักษณะธุรกิจ	จำนวนตัวอย่าง	สัดส่วน (ร้อยละ)
การผลิตผลิตภัณฑ์ยางและพลาสติก	6	2.0
การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะ	6	2.0
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	6	2.0
กิจกรรมด้านสุขภาพมนุษย์	6	2.0
กิจกรรมด้านการกีฬา ความบันเทิง และการนันทนาการ	6	2.0
การผลิตเคมีภัณฑ์และผลิตภัณฑ์เคมี	5	1.6
การผลิตยานยนต์ รถพ่วง และรถกึ่งพ่วง อุปกรณ์ขนส่งอื่นๆ	5	1.6
การทำเหมือง เช่น ถ่านหินและลิกไนต์ สินแร่โลหะ	4	1.3
การผลิตผลิตภัณฑ์เครื่องตี	4	1.3
การผลิตเครื่องหนังและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้อง	4	1.3
การผลิตผลิตภัณฑ์คอมพิวเตอร์ อิเล็กทรอนิกส์	4	1.3
การผลิตอุปกรณ์ไฟฟ้า	4	1.3
การขนส่ง (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์)	4	1.3
การป่าไม้และการทำไม้	3	1.0
ขายส่งขายปลีก ยานยนต์ จักรยานยนต์	3	1.0
การขายปลีก (ยกเว้นยานยนต์และจักรยานยนต์)	3	1.0
ที่พักแรม	3	1.0
สินค้าเกษตร: ข้าว	2	0.7
เลี้ยงสัตว์ ลำสัตว์	2	0.7
การผลิตถ่านโค้กและผลิตภัณฑ์ที่ได้จากการกลั่นปิโตรเลียม	2	0.7
การผลิตเฟอร์นิเจอร์	2	0.7
กิจกรรมบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	2	0.7
การผลิตไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้และไม้ก๊อ	2	0.7
การผลิตกระดาษและผลิตภัณฑ์กระดาษ	1	0.3
การผลิตผลิตภัณฑ์อื่นๆ ที่ทำจากแร่โลหะ	1	0.3
กิจกรรมคลังสินค้าและกิจกรรมที่สนับสนุนการขนส่ง	1	0.3
การโทรคมนาคม	1	0.3
การศึกษา การวิจัยและพัฒนาเชิงวิทยาศาสตร์	1	0.3
การซ่อม	1	0.3
สินค้าเกษตร : เพาะปลูกอื่นๆ เช่น ชาเขียว กล้วยไม้ ดอกไม้ มันสำปะหลัง	9	2.9

ลักษณะธุรกิจ		จำนวนตัวอย่าง	สัดส่วน (ร้อยละ)
	ผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น เครื่องประดับ ผลิตและออกแบบการ์ดอวยพรทำมือ บรรจุกัมภ์ วัสดุก่อสร้าง เทียนหอม เครื่องมือแพทย์ กระจก เซรามิก	27	8.8
	บริการอื่นๆ ได้แก่ ควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์แช่แข็ง การรักษาความปลอดภัย การติดตั้งเครื่องจักร บริการกำจัดปลวก	5	1.6
	ไม่เปิดเผย	1	0.3

ตารางที่ 182 ประเทศในสหภาพยุโรปที่ผู้ประกอบการทำการส่งออกมากที่สุด

ประเทศ	อันดับ 1 (%)	อันดับ 1&2 (%)	อันดับ 1&2&3 (%)
กรีซ	0	0.65	0.98
เดนมาร์ก	0	0.98	1.31
เนเธอร์แลนด์	2.94	6.21	7.52
เบลเยียม	0.65	1.63	1.96
โปแลนด์	0.33	1.31	1.63
ฝรั่งเศส	4.25	7.52	10.13
ฟินแลนด์	0	0.65	0.98
เยอรมนี	5.23	8.17	10.78
โรมาเนีย	0.33	0.33	0.33
สเปน	1.31	2.29	3.27
สโลวาเกีย	0.33	0.65	0.65
สวีเดน	0.65	2.61	2.94
สหราชอาณาจักร	7.84	10.46	13.07
สาธารณรัฐเช็ก	0.33	0.33	0.65
ออสเตรีย	0	0.65	0.65
อิตาลี	2.29	3.27	4.90

จากการสำรวจผู้ประกอบการที่ทำการส่งออกไปประเทศในสหภาพยุโรป พบว่า สหราชอาณาจักร เป็นประเทศที่ผู้ประกอบการทำการส่งออกมากที่สุดอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 7.84 และเป็นประเทศที่ผู้ประกอบการทำการส่งออกมากที่สุด 3 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 13.07 รองลงมา คือ เยอรมนีและฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 10.78 และ 10.13 ตามลำดับ

ตารางที่ 183 ประเทศในสหภาพยุโรปที่ผู้ประกอบการทำการนำเข้ามากที่สุด

ประเทศ	อันดับ 1 (%)	อันดับ 1&2 (%)	อันดับ 1&2&3 (%)
เดนมาร์ก	0.33	0.33	0.33
เนเธอร์แลนด์	0.65	1.31	1.63
เบลเยียม	1.96	1.96	1.96
โปรตุเกส	0.33	0.33	0.33
โปแลนด์	0	0.33	0.65
ฝรั่งเศส	2.61	3.27	4.25
ฟินแลนด์	0.33	0.33	0.33
เยอรมนี	4.25	5.88	6.54
โรมาเนีย	0	0.33	0.65
สเปน	0.33	0.98	1.63
สโลวาเนีย	0	0	0.33
สวีเดน	0.33	1.31	1.31
สหราชอาณาจักร	1.31	1.96	2.29
สาธารณรัฐเช็ก	0	0.33	0.65
ออสเตรีย	0.65	0.65	0.65
อิตาลี	1.63	3.92	4.58

จากการสำรวจผู้ประกอบการที่ทำการนำเข้าจากประเทศในสหภาพยุโรป พบว่า เยอรมนี เป็นประเทศที่ผู้ประกอบการทำการนำเข้ามากที่สุดอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 4.25 และเป็นประเทศที่ผู้ประกอบการทำการนำเข้ามากที่สุด 3 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 6.54 รองลงมา คือ อิตาลีและฝรั่งเศส คิดเป็นร้อยละ 4.58 และ 4.25 ตามลำดับ

12.2 ความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป

ตารางที่ 184 ความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป

ข้อความ	สัดส่วน (%)
ได้ยินข่าว	49.7
รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับธุรกิจของท่าน	15.4
รู้ช่องทางตลาด	7.8
ไม่มีความรู้เลย	16.7
ติดตามข้อมูลข่าวสาร	31.4
รู้ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับภาพรวมเศรษฐกิจ	8.2
รู้กฎระเบียบ/มาตรฐานของ EU	9.8
อื่นๆ	2.3

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากการสำรวจถึงความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปของผู้ประกอบการ พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ ได้รับความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปจากการได้ยินข่าวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 49.7 รองลงมา คือ ติดตามข้อมูลข่าวสาร คิดเป็นร้อยละ 31.4 แต่ในขณะเดียวกัน ร้อยละ 16.7 ไม่มีความรู้เกี่ยวกับความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป และในกรณีอื่นๆ พบว่า ผู้ประกอบการได้รับข่าวสารจากการที่ถูกค้าแจ้งให้ทราบและจากการที่เพื่อนๆคุยกันถึงเรื่องนี้

12.3 ผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีไทย-EU ต่อประเทศไทยในภาพรวม

ตารางที่ 185 ความเห็นต่อผลกระทบของความตกลงการค้าเสรีไทย-EU ต่อประเทศไทยในภาพรวม

ข้อคำถาม	ไม่ทราบ (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
การลดภาษีและอุปสรรคการนำเข้า/ส่งออก	3.4	0.7	13.9	36.1	33.4	12.5
การเปิดเสรีภาคบริการ	4.3	2.3	9.0	40.1	36.1	8.0
การเปิดเสรีการลงทุน	4.7	0.7	11.3	40.0	36.0	7.3
การเพิ่มความเข้มงวดของทรัพย์สินทางปัญญา	4.0	1.7	14.0	39.3	31.0	10.0
การสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับ EU	4.7	1.3	10.0	48.2	29.4	6.4

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อประเด็นในความตกลงการค้าเสรีไทย-EU ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในภาพรวม พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นต่อประเด็นการลดภาษีและอุปสรรคการนำเข้า/ส่งออกอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.1 มีความเห็นต่อการเปิดเสรีภาคบริการอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 40.1 มีความเห็นต่อการเปิดเสรีการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 40.0 มีความเห็นต่อการเพิ่มความเข้มงวดของทรัพย์สินทางปัญญาในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.3 และมีความเห็นต่อการสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับ EU ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 48.2

ตารางที่ 186 ความคิดเห็นต่อผลกระทบของประเด็นในความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปที่มีต่อประเทศไทยในภาพรวม

ข้อคำถาม	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
การลดภาษีและอุปสรรคการนำเข้า/ส่งออก	1	5	3.45	0.92	-0.038
การเปิดเสรีภาคบริการ	1	5	3.40	0.86	-0.319
การเปิดเสรีการลงทุน	1	5	3.40	0.82	-0.091
การเพิ่มความเข้มงวดของทรัพย์สินทางปัญญา	1	5	3.35	0.91	-0.062

ข้อความ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
การสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับ EU	1	5	3.31	0.80	0.002

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 1-5 โดยที่ 1 = น้อยที่สุด จนถึง 5 = มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้หรือความไม่สมมาตรของการแจกแจงในภาพรวมของความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อประเด็นในความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป ส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในภาพรวมจากตัวแปร 5 ตัว พบว่า ตัวแปร 4 ตัว ได้แก่ การลดภาษีและอุปสรรคการนำเข้า/ส่งออก การเปิดเสรีภาคบริการ การเปิดเสรีการลงทุน การเพิ่มความเข้มงวดของทรัพย์สินทางปัญญา มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และตัวแปรในเรื่องของการสร้างความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมกับ EU มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา

12.4 การเปิดเสรีภาคการค้าสินค้า

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบจาก EU ลดภาษี/อุปสรรคการนำเข้าสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ EU ลดภาษี/อุปสรรคการนำเข้าสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 69.6 อุปสรรคที่ผู้ประกอบการต้องการให้ภาครัฐช่วยลดจึงจะขยายการส่งออกได้ คือ การลดภาษีนำเข้าของสหภาพยุโรป ลดขั้นตอนการส่งออก ลดค่าใช้จ่ายการส่งออกเนื่องจากขั้นตอนการส่งออกมีค่าใช้จ่ายสูง อำนาจความสะดวกในเรื่องของเอกสารประกอบการส่งออก และจัดทำให้กฎระเบียบของแต่ละหน่วยงานสอดคล้องกันระหว่าง BOI ศุลกากร และสรรพากร และในส่วนของอื่นๆ ที่ระบุ ได้แก่ คาดว่าลูกค้าของผู้ประกอบการจะสามารถส่งออกได้ดี เกิดผลแบ่งบวสำหรับสินค้า Indirect export จะมีคู่แข่งมากขึ้น และสหภาพยุโรปมีโอกาสขายแข่งในตลาดไทยได้ง่ายขึ้น

ตารางที่ 187 ผลกระทบจาก EU ลดภาษี/อุปสรรคการนำเข้าสินค้า ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ

จะกระทบต่อธุรกิจ	สัดส่วน (%)
ไม่กระทบ	69.6
ขยายการส่งออกได้ทันที	16.0
ขยายการส่งออกได้ แต่ต้องมีเวลาพัฒนาสินค้า	9.2
ภาครัฐต้องลดอุปสรรคอื่นๆ จึงจะขยายการส่งออกได้	3.8
อื่นๆ	1.4

สินค้าที่ต้องการให้สหภาพยุโรปลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้า

จากการสำรวจถึงสินค้าที่ผู้ประกอบการต้องการให้สหภาพยุโรปลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามากที่สุด แบ่งตามประเภทสินค้า พบว่า ผลิตภัณฑ์เกษตร ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด น้ำมันปาล์ม มะพร้าว ยางพารา เป็นต้น เป็นประเภทสินค้าที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการให้ลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามากที่สุด รองลงมา คือ อาหารทะเลและเครื่องจักร

ผลกระทบทางลบต่อธุรกิจที่อาจเกิดขึ้นจากสหภาพยุโรปลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้าสินค้า

จากการสำรวจเกี่ยวกับผลกระทบทางลบต่อธุรกิจของผู้ประกอบการจากการที่สหภาพยุโรปลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้าสินค้า พบว่า ผู้ประกอบการมีความกังวลเกี่ยวกับการแข่งขันที่มีคู่แข่งในตลาดมากขึ้นจากการที่สหภาพยุโรปลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้าสินค้า มีต้นทุนสูงขึ้น ปริมาณการส่งออกอาจจะลดลง รายได้ลดลง และลูกค้าย้ายฐานการผลิต

สินค้าหรือบริการใหม่ๆ ที่เป็นโอกาสของไทยในการขยายตลาดในสหภาพยุโรป

จากการสำรวจเกี่ยวกับโอกาสในการขยายตลาดในสหภาพยุโรปจากสินค้าหรือบริการใหม่ๆ จากความเห็นของผู้ประกอบการ พบว่า กลุ่มสินค้าใหม่ๆ ได้แก่ สินค้าสิ่งทอ หัตถกรรม ผ้าไหม สินค้า OTOP ผลไม้ใหม่ๆ เช่น ทุเรียน เงาะ มังคุด สมุนไพร เช่น มะตูมและอัญชัน สินค้าที่มีส่วนหรือเกี่ยวกับการอนุรักษ์พลังงานหรือสิ่งแวดล้อม ย่อยสลายง่ายและถูกระดาษ และกลุ่มบริการใหม่ๆ ได้แก่ นวดแผนไทย สปา การประกันชีวิต ธุรกิจพื้นที่เล็บ และด้านการสื่อสารต่างๆ

ตารางที่ 188 ผลกระทบหากไทยลดภาษี/อุปสรรคนำเข้าสินค้าจาก EU ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ

จะกระทบต่อธุรกิจ	สัดส่วน (%)
ไม่กระทบ	71.7
ปิดกิจการทันที	0
ยังดำเนินกิจการได้ระยะหนึ่ง แต่ต้องปิดในอนาคต	0.3
ยังอยู่รอดได้ แต่ยอดขายไม่เติบโตหรือลดลง	7.5
สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีเวลาเพียงพอ	9.6
ลดต้นทุนการผลิต	7.8
เพิ่มความสะดวกรวดเร็วในการทำธุรกิจ	2.4
อื่นๆ	0.7

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบหากไทยลดภาษี/อุปสรรคนำเข้าสินค้าจาก EU ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ไทยลดภาษี/อุปสรรคนำเข้าสินค้าจาก EU ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 71.7 ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีระยะเวลาเพียงพอโดยเฉลี่ยที่ 2.6 ปี และในส่วนของอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้รับประโยชน์ ได้แก่ ทำให้ยอดขายลดลง คู่แข่งมากขึ้น

สินค้าที่ต้องการให้ไทยลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามาจากสหภาพยุโรป

จากการสำรวจถึงสินค้าที่ผู้ประกอบการต้องการให้ไทยลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามาจากสหภาพยุโรปมากที่สุดแบ่งตามประเภทสินค้า พบว่า เครื่องจักร ได้แก่ เครื่องกลึงอัตโนมัติ เครื่องจักรในการผลิต และเครื่องจักรอุตสาหกรรม เป็นประเภทสินค้าที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการให้ลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามากที่สุด รองลงมา คือ ผลิตภัณฑ์เกษตรและสินค้าปศุสัตว์

สินค้าที่ไม่ต้องการให้ไทยลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามาจากสหภาพยุโรป

จากการสำรวจถึงสินค้าที่ผู้ประกอบการไม่ต้องการให้ไทยลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามาจากสหภาพยุโรป พบว่า สินค้าประเภทกระดาษ ได้แก่ กระดาษกราฟท์ กระดาษพิมพ์เขียน กระดาษแข็ง กระดาษหนังสือพิมพ์ และกระดาษอนามัย ผลิตภัณฑ์เกษตร ผลิตภัณฑ์แห่งทองแดง สุรา ไวน์ และเคมีภัณฑ์ แต่หากจำเป็นต้องลดภาษีหรืออุปสรรคการนำเข้ามาจากสหภาพยุโรป ผู้ประกอบการต้องการเวลาในการปรับตัวโดยเฉลี่ย 2.9 ปี

12.5 การเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุน

ตารางที่ 189 ผลกระทบหาก EU เปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่ไทย ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ

จะกระทบต่อธุรกิจ	สัดส่วน (%)
ไม่กระทบ	71.4
ขยายธุรกิจใน EU ได้ทันที	7.6
ขยายธุรกิจใน EU ได้ แต่ต้องมีเวลาพัฒนาบริการ	13.8
ภาครัฐต้องลดอุปสรรคอื่นๆ จึงจะขยายธุรกิจได้	5.2
อื่นๆ	2.1

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบหากสหภาพยุโรป เปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่ไทย ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ สหภาพยุโรปเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่ไทย ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 71.4 อุปสรรคที่ผู้ประกอบการต้องการให้ภาครัฐช่วยดำเนินการเพื่อลดอุปสรรค จึงจะขยายธุรกิจได้ ได้แก่ การขอหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดของสินค้าที่มีการอนุมัติยาก ลดระยะเวลาในการขอใบอนุญาตให้ส่งออก ลดภาษีและขั้นตอนส่งออกและนำเข้า ส่งเสริมให้มี Market Intelligence ที่เอื้อประโยชน์ต่อนักธุรกิจไทย และคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) มีมาตรฐานและมองประกันภัยให้เป็นธุรกิจมากขึ้น และในส่วนของผลกระทบอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้ระบุ ได้แก่ ทำให้คู่แข่งทางธุรกิจมากขึ้นทั้งในและต่างประเทศ

สาขาที่ต้องการให้สหภาพยุโรปเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุน

จากการสำรวจถึงสาขาที่ต้องการให้สหภาพยุโรปเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุน พบว่า สาขาเกี่ยวกับการเกษตร เป็นสาขาที่ผู้ประกอบการต้องการให้สหภาพยุโรปเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนมากที่สุด รองลงมาคือ อาหาร (อาหารแปรรูป อาหารสำเร็จรูป อาหารแช่แข็ง ธุรกิจร้านอาหารไทยและยุโรป) ดอกไม้และต้นไม้ การศึกษา เครื่องจักร สินค้าปศุสัตว์ และการท่องเที่ยว ตามลำดับ

ผลกระทบทางลบต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ ที่อาจเกิดขึ้นจากสหภาพยุโรป ลดอุปสรรคการค้าบริการและการลงทุน

จากการสำรวจความเห็นผู้ประกอบการถึงผลกระทบทางลบต่อธุรกิจของผู้ประกอบการ ที่อาจเกิดขึ้นจากสหภาพยุโรปมีการลดอุปสรรคการค้าบริการและการลงทุน พบว่า การลดอุปสรรคการค้าบริการและการลงทุนอาจ

ทำให้มีการแข่งขันเพิ่มขึ้น หากมีผู้ผลิตรายใหม่เกิดขึ้นในกลุ่มประเทศสหภาพยุโรปจากการลดอุปสรรคดังกล่าว ทำให้ธุรกิจเติบโตช้าลง และยิ่งส่งผลให้มีการทำประกันภัยลดลง เพราะจะมีเงื่อนไขในการส่งออกมากขึ้น

ตารางที่ 190 ผลกระทบหากไทยเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่ EU ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ

จะกระทบต่อธุรกิจ	สัดส่วน (%)
ไม่กระทบ	65.5
ปิดกิจการทันที	0
ยังดำเนินกิจการได้ระยะหนึ่ง แต่ต้องปิดในอนาคต	2.2
ยังอยู่รอดได้ แต่ยอดขายไม่เติบโตหรือลดลง	15.8
สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีเวลาเพียงพอ	15.1
อื่นๆ	1.4

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบหากไทยเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่ EU ในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการที่ไทยเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรปในสาขาที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจของผู้ประกอบการ คิดเป็นร้อยละ 65.5 ผู้ประกอบการสามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีระยะเวลาเพียงพอโดยเฉลี่ยที่ 2.7 ปี และในส่วนของผลกระทบอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้ระบุ ได้แก่ ทำให้ธุรกิจโตขึ้น

สาขาที่ต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคบริการหรือการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรป

จากการสำรวจความเห็นผู้ประกอบการถึงสาขาที่ต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคบริการหรือการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรปมากที่สุด พบว่า สาขาที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่ สถาบันสอนภาษา โรงเรียนนานาชาติ และโรงเรียนสอนเทคโนโลยี เป็นสาขาที่ผู้ประกอบการต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคบริการหรือการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรปมากที่สุด รองลงมาคือสินค้าที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ ปศุสัตว์ และเครื่องจักร ตามลำดับ

สาขาที่ไม่ต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคบริการหรือการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรป

จากการสำรวจความเห็นผู้ประกอบการถึงไม่ต้องการให้ไทยเปิดเสรีภาคบริการหรือการลงทุนให้แก่สหภาพยุโรปมากที่สุด พบว่า สาขาที่เกี่ยวข้องกับอาหาร ได้แก่ อาหารแช่แข็ง อาหารแปรรูป และอาหารสำเร็จรูป รองลงมาคือ เครื่องประดับและเคมีภัณฑ์ และหากจำเป็นต้องเปิดเสรีภาคบริการและการลงทุน ผู้ประกอบการต้องการเวลาในการปรับตัวโดยเฉลี่ย 2.7 ปี

12.6 ประเด็นการเจรจาอื่นๆ

ตารางที่ 191 ผลกระทบจากการยกระดับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) การออกแบบ

ข้อความ	ธุรกิจแย่ง ลงมาก	ธุรกิจแย่ง ลง	ไม่ได้รับ ผลกระทบ	ธุรกิจดี ขึ้น	ธุรกิจดี ขึ้นมาก
13.1 การขยายอายุสิทธิบัตร : ผลกระทบที่สำคัญคือการชดเชยระยะเวลาการขึ้นทะเบียนล่าช้า โดยขยายระยะเวลาสิทธิบัตรยา จาก 20 ปี เป็น 25-30 ปี ทำให้ยาสามัญออกสู่ตลาดล่าช้าลง แต่อาจทำให้ยามีประสิทธิภาพมากขึ้น	0.7	3.0	95.5	0.7	0
13.2 การผูกขาดข้อมูล (Data Exclusivity) : ไม่อนุญาตให้ใช้ข้อมูลทดลองยาเพื่อขึ้นทะเบียนยาสามัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทำให้ยาสามัญออกสู่ตลาดล่าช้ากว่าเดิม แต่อาจทำให้ยามีประสิทธิภาพมากขึ้น	0.4	4.1	94.4	1.1	0
13.3 การเพิ่มระยะเวลาคุ้มครองลิขสิทธิ์ : จากปัจจุบัน 50 ปีหลังผู้แต่งเสียชีวิต เป็น 70 ปีหลังผู้แต่งเสียชีวิต	0	5.4	93.5	1.1	0
13.4 การให้คุ้มครองพันธุ์พืชตาม UPOV 1991 : นักปรับปรุงพันธุ์พืชมีสิทธิผูกขาดไม่ให้ผู้อื่นนำส่วนขยายพันธุ์ เช่น เมล็ด ไปขยายพันธุ์ต่อ	2.2	6.2	90.2	1.4	0

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบจากการยกระดับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการขยายอายุสิทธิบัตร คิดเป็นร้อยละ 95.5 ไม่ได้รับผลกระทบจากการผูกขาดข้อมูล (Data Exclusivity) คิดเป็นร้อยละ 94.4 ไม่ได้รับผลกระทบจากการเพิ่มระยะเวลาคุ้มครองลิขสิทธิ์ คิดเป็นร้อยละ 93.5 และไม่ได้รับผลกระทบจากการให้คุ้มครองพันธุ์พืชตาม UPOV 1991 คิดเป็นร้อยละ 90.2

ตารางที่ 192 ผลกระทบจากการยกระดับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) การออกแบบ

ข้อความ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
13.1 การขยายอายุสิทธิบัตร : ผลกระทบที่สำคัญคือการลดระยะเวลาการขึ้นทะเบียนยาล่าช้า โดยขยายระยะเวลาสิทธิบัตรยา จาก 20 ปีเป็น 25-30 ปี ทำให้ยาสามัญออกสู่ตลาดล่าช้าลง แต่อาจทำให้ยามีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	4	2.963	0.2565	-4.461
13.2 การผูกขาดข้อมูล (Data Exclusivity) : อนุญาตให้ใช้ข้อมูลทดลองยาเพื่อขึ้นทะเบียนให้ยาสามัญในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ทำให้ยาสามัญออกสู่ตลาดล่าช้ากว่าเดิม แต่อาจทำให้ยามีประสิทธิภาพมากขึ้น	1	4	2.963	0.2565	-3.124
13.3 การเพิ่มระยะเวลาคุ้มครองลิขสิทธิ์ : จากปัจจุบัน 50 ปีหลังผู้แต่งเสียชีวิต เป็น 70 ปีหลังผู้แต่งเสียชีวิต	2	4	2.957	0.2512	-2.228
13.4 การให้คุ้มครองพันธุ์พืชตาม UPOV 1991 : นักปรับปรุงพันธุ์พืชมีสิทธิผูกขาดไม่ให้ผู้อื่นนำส่วนขยายพันธุ์ เช่น เมล็ด ไปขยายพันธุ์ต่อ	1	4	2.909	0.3942	-2.941

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 1-5 โดยที่ 1 = น้อยที่สุด จนถึง 5 = มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการในเรื่องผลกระทบจากการยกระดับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ได้แก่ เครื่องหมายการค้า สิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ (GI) การออกแบบ จากตัวแปร 4 ตัว พบว่า ตัวแปรทั้งสี่ตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย

ตารางที่ 193 ผลกระทบจากการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติจากสหภาพยุโรป เข้ามาประมูลงานจัดซื้อจัดจ้าง โดยรัฐ

จะกระทบต่อธุรกิจ	สัดส่วน (%)
ไม่กระทบ	78.4
ปิดกิจการทันที	0.4
ยังดำเนินกิจการได้ระยะหนึ่ง แต่ต้องปิดในอนาคต	1.8
ยังอยู่รอดได้ แต่ยอดขายไม่เติบโตหรือลดลง	12.4
สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีเวลาเพียงพอ	4.9
อื่นๆ	2.1

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบจากการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติจากสหภาพยุโรป เข้ามาประมูลงานจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบจากการอนุญาตให้บริษัทต่างชาติจากสหภาพยุโรป เข้ามาประมูลงานจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ คิดเป็นร้อยละ 78.4 สามารถปรับตัวเพื่อแข่งขันได้ หากมีเวลาโดยเฉลี่ย 4.8 ปี และผลกระทบอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้ระบุ ได้แก่ มีผู้เสนองานมากขึ้น และโรงงานผู้ผลิตจากสหภาพยุโรปมักจะใช้ราคา France for price ซึ่งถูกกว่าราคาที่ส่งมา ทำให้เป็นสินค้าทดแทนในอัตราที่สูงมาก และมีการแข่งขันรุนแรงยิ่งขึ้น

ตารางที่ 194 ผลกระทบจากการยกระดับการคุ้มครองแรงงานในประเด็นที่ไทยยังไม่ได้ปฏิบัติตาม ILO

ส่งผลกระทบต่อธุรกิจ	ไม่กระทบ	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
มีต้นทุนแรงงานเพิ่มขึ้น	41.3	20.5	14.2	10.8	10.8	2.4
แรงงานมีผลิตภาพสูงขึ้น	42.0	25.2	15.0	12.6	5.2	0
อื่นๆ	33.3	0	16.7	16.7	33.3	0

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อผลกระทบจากการยกระดับการคุ้มครองแรงงานในประเด็นที่ไทยยังไม่ได้ปฏิบัติตาม ILO พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้รับผลกระทบต่อต้นทุนแรงงานที่เพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 41.3 ไม่ได้รับผลกระทบต่อแรงงานมีผลิตภาพสูงขึ้น คิดเป็นร้อยละ 42.0 และ ในประเด็นอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้ระบุ ได้แก่ ต่างชาติมีสวัสดิการที่ดีกว่า ปัญหาแรงงานขาดฝีมือ และมีความกังวลในเรื่องของแรงงานต่างด้าวที่จะประท้วงและก่อความรุนแรง

ตารางที่ 195 ความเป็นไปได้ที่จะทำให้แรงงานในธุรกิจนัดหยุดงาน

ความเป็นไปได้ที่จะทำให้แรงงานในธุรกิจนัดหยุดงาน	สัดส่วน (%)
น้อยที่สุด	48.8
น้อย	32.0
ปานกลาง	12.0
มาก	5.2
มากที่สุด	2.1

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อความเป็นไปได้ที่จะทำให้แรงงานในธุรกิจนัดหยุดงาน พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่มีความเห็นต่อความเป็นไปได้จากผลกระทบจากการยกระดับการคุ้มครองแรงงาน จะทำให้แรงงานในธุรกิจนัดหยุดงานน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 48.8

ตารางที่ 196 ความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสหภาพยุโรป

ระดับความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสหภาพยุโรป	สัดส่วน (%)
น้อยที่สุด	30.9
น้อย	23.9
ปานกลาง	26.0
มาก	14.4

มากที่สุด	4.9
-----------	-----

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสหภาพยุโรป พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ มีความต้องการเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากสหภาพยุโรปน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30.6

ตารางที่ 197 ประเภทเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่อยากให้สหภาพยุโรปช่วยพัฒนา

ประเภทเทคโนโลยีที่อยากให้สหภาพยุโรปช่วยพัฒนา	สัดส่วน (%)
การวิจัยและพัฒนา	25.2
การผลิต	30.4
การตลาด	15.0
การบริหารจัดการ	4.2
โลจิสติกส์	14.4
อื่นๆ	19.6

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการต่อประเภทเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมที่อยากให้สหภาพยุโรปช่วยพัฒนา พบว่า เทคโนโลยีประเภทที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุด คือ เทคโนโลยีประเภทการผลิต คิดเป็นร้อยละ 30.4 เทคโนโลยีประเภทอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการระบุ ได้แก่ การเงินการธนาคาร เกษตรกรรม การสื่อสาร อิเล็กทรอนิกส์ การสอนภาษาอังกฤษ เครื่องจักรสำหรับแปรรูปผลไม้และอาหาร และพลังงานทางเลือก

12.7 ความคิดเห็นอื่นๆ

สิ่งที่ไทยควรเรียกร้องจากสหภาพยุโรปในการเจรจาการค้า

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการถึงสิ่งที่ไทยควรเรียกร้องจากสหภาพยุโรปในการเจรจาการค้า พบว่า ผู้ประกอบการต้องการให้มีการลดการกีดกันทางการค้าที่ทำให้สินค้าไทยเข้าไปง่ายขึ้น ลดขั้นตอนการนำเข้า ส่งออกให้น้อยลงเพื่อไม่ให้เกิดความล่าช้า กำหนดมาตรฐานสินค้าและรูปแบบให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ส่งออกปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง ไม่ติดปัญหามาตรฐาน หรือปรับลดมาตรฐานลงเพื่อส่งออกไปได้มากขึ้น ปรับกฎหมายให้เหมาะสมกับประเทศไทยมากขึ้น เช่น กฎหมายแรงงาน และมีการถ่ายทอดทักษะแรงงานและเทคโนโลยี

ข้อกังวลในการเจรจาการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการถึงข้อกังวลในการเจรจาการค้าระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป พบว่า ผู้ประกอบการมีความกังวลในเรื่องของกฎหมายของสหภาพยุโรปที่ไม่เอื้อต่อไทยในการรับกติกาของทางสหภาพยุโรป มาตรฐานด้านความปลอดภัยจากสินค้าที่เรามีมาตรฐานต่ำกว่า เป็นเหตุให้ไทยเสียเปรียบทางการค้า มาตรการกีดกันทางการค้าทั้งในรูปแบบทางภาษีและไม่ใช่อัตราศั ที่ไม่สามารถหาข้อยุติในประเด็นสำคัญได้ที่เป็นประโยชน์กับไทยได้ การผูกขาดทางการค้า และการเจรจาในประเด็นของสิทธิบัตรและทรัพย์สินทางปัญญา

12.8 สิ่งที่ยากให้ภาครัฐดำเนินการ

จากการสำรวจความเห็นของผู้ประกอบการถึงสิ่งที่ยากให้ภาครัฐดำเนินการ พบว่า ผู้ประกอบการอยากให้ภาครัฐดำเนินการต่อการเปิดเสรีการค้าโดยให้ต่างชาติเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย และควรมีการตั้งข้อกำหนดอย่างชัดเจน เพื่อป้องกันการแข่งขัน แย่งงานและอาชีพของคนไทย มีการควบคุมคุณภาพสินค้าไทยให้ได้มาตรฐาน และหากมีการเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์หรือลดหย่อนเงื่อนไข กฎหมาย ทางการค้าควรมีการหารือกับประชาชนและผู้ประกอบการก่อนเพื่อหาข้อตกลงและผลประโยชน์ที่ยอมรับได้ต่อทั้งสองฝ่าย การศึกษาให้มีความรู้ด้านตลาดสหภาพยุโรปอย่างจริงจังเพื่อให้สามารถแข่งขันกับประเทศเพื่อนบ้านได้ วิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และศึกษาผลกระทบให้ครอบคลุมรอบด้าน ระวังอุตสาหกรรมที่มีผลกระทบและหาแนวทางช่วยเหลือเพื่อให้เกิดผลกระทบน้อยที่สุด มีการส่งเสริมการพัฒนาฝีมือและทักษะแรงงานไทย และเพิ่มมาตรการด้านสินค้าให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับสหภาพยุโรป

ตารางที่ 198 มาตรการการปรับตัวและชดเชยผลกระทบที่ผู้ประกอบการต้องการ

มาตรการ	อันดับ 1 (%)	อันดับ 1&2 (%)	อันดับ 1&2&3 (%)
สนับสนุนการพัฒนาสินค้า	13.7	25.8	39.9
ป้องกันการผูกขาดโดยผู้ผลิตรายใหญ่ และมีการกำกับดูแลเพื่อการแข่งขันที่เป็นธรรม	9.2	22.5	29.4
สนับสนุนเงินทุน ความรู้ เทคนิคการผลิต การฝึกอบรม	10.1	23.9	39.9
พัฒนาฝีมือและทักษะแรงงาน	7.5	13.7	20.9
เพิ่มการลดหย่อนภาษีสำหรับการลงทุนใน R&D เทคโนโลยีและนวัตกรรม	7.5	16.0	26.1
ปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานหน่วยงานรัฐ เช่น ลดความล่าช้าในการจัดสิทธิบัตร พิธีศุลกากร	10.5	20.9	30.4
เพิ่มบทบาทของกองทุน FTA	4.9	8.2	11.4
อุดหนุนค่าใช้จ่ายเมล็ดพันธุ์ที่สูงขึ้น จากผลกระทบของการปฏิบัติตาม UPOV 1991	2.6	5.2	7.2
ภาครัฐให้สิทธิประโยชน์การว่างงานแก่ลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้า	4.9	12.1	16.7
อุดหนุนค่าใช้จ่ายยาที่เพิ่มขึ้นจากการเปิดเสรีการค้า	2.3	5.6	10.8
ลดภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ภาษีนิตินบุคคล	15.0	21.2	27.1
อื่นๆ	1.6	2.0	2.3

จากการสำรวจมาตรการการปรับตัวและชดเชยผลกระทบที่ผู้ประกอบการต้องการมากที่สุด พบว่า การลดภาษีอื่นๆ เช่น ภาษีนำเข้าวัตถุดิบ ภาษีนิตินบุคคล ฯลฯ เป็นมาตรการที่ผู้ประกอบการต้องการมากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 15.0 และมาตรการที่ผู้ประกอบการต้องการมากที่สุดเป็นสามอันดับแรก คือ สนับสนุนการพัฒนาสินค้าและการสนับสนุนเงินทุน ความรู้ เทคนิคการผลิต การฝึกอบรม คิดเป็นร้อยละ 39.9 เท่ากัน

รองลงมา คือ การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานหน่วยงานรัฐ เช่น ลดความล่าช้าในการจัดสิทธิบัตร พิธีศุลกากร คิดเป็นร้อยละ 30.4

12.9 อุปสรรคการส่งออกไปยังสหภาพยุโรป

ตารางที่ 199 อุปสรรคการส่งออกด้านมาตรฐานสินค้า

มาตรฐานสินค้า	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
มาตรฐานสิ่งแวดล้อม	7.9	6.9	14.9	32.7	31.7	5.9
มาตรฐานสุขภาพ/อนามัย	11.0	5.0	13.0	37.0	23.0	11.0
มาตรฐานด้านความปลอดภัย	12.0	3.0	12.0	35.0	33.0	5.0
มาตรฐานแรงงาน	14.0	4.0	18.0	27.0	26.0	11.0
มาตรฐานอื่นๆ	30.8	0	7.7	7.7	38.5	15.4

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคมาตรฐานสินค้าต่อการส่งออกไปสหภาพยุโรป พบว่า มาตรฐานสิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 32.7 มาตรฐานสุขภาพ/อนามัยเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 37.0 มาตรฐานด้านความปลอดภัยเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.0 มาตรฐานแรงงานเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 27.0 และมาตรฐานอื่นๆ ที่ผู้ประกอบการได้ระบุ ได้แก่ มาตรฐานของสินค้าแยกตามประเภทสินค้า ความปลอดภัย มาตรฐาน FSC ของไม้ และมาตรฐาน ASC ซึ่งถ้าหาก FTA ระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปมีความล่าช้า ก็จะทำให้ลูกค้าย้ายฐานการผลิต และการส่งเสริมมาตรฐาน ASC ออกจากไทยมากขึ้น

ตารางที่ 200 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการส่งออกด้านมาตรฐานสินค้า

มาตรฐานสินค้า	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
มาตรฐานสิ่งแวดล้อม	1	5	3.161	1.02	-0.394
มาตรฐานสุขภาพ/อนามัย	1	5	3.247	1.04	-0.141
มาตรฐานด้านความปลอดภัย	1	5	3.284	0.90	-0.402
มาตรฐานแรงงาน	1	5	3.256	1.08	-0.125
มาตรฐานอื่นๆ	2	5	3.889	0.93	-0.944

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อประเด็นมาตรฐานสินค้าจากตัวแปร 5 ตัว พบว่า ตัวแปรทั้งห้าตัวมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย

ตารางที่ 201 อุปสรรคการส่งออกด้านกระบวนการนำเข้าส่งออก

กระบวนการนำเข้าส่งออก	ไม่เป็นอุปสรรค	น้อยที่สุด	น้อย (%)	ปานกลาง	มาก (%)	มากที่สุด (%)

	(%)	(%)		(%)		
ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า	13.1	4.0	18.2	28.3	27.3	9.1
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยาก	12.0	4.0	24.0	28.0	26.0	6.0
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า	11.0	7.0	20.0	33.0	19.0	10.0
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูง	7.1	3.0	19.2	30.3	27.3	13.1

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของกระบวนการนำเข้าส่งออก พบว่า เรื่องแหล่งกำเนิดสินค้าเป็นอุปสรรคในระดับปานกลางต่อกระบวนการนำเข้าส่งออก คิดเป็นร้อยละ 28.3 ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีความยุ่งยากและเป็นอุปสรรคในระดับปานกลางต่อกระบวนการนำเข้าส่งออก คิดเป็นร้อยละ 28.0 ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า เป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3 และขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูงเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.3

ตารางที่ 202 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการส่งออกด้านกระบวนการนำเข้าส่งออก

กระบวนการนำเข้าส่งออก	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า	1	5	3.22	1.04	-0.142
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยาก	1	5	3.07	1.01	-0.004
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า	1	5	3.06	1.10	0.044
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูง	1	5	3.30	1.06	-0.069

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นกระบวนการนำเข้าส่งออกจากตัวแปร 4 ตัว พบว่า ตัวแปรข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า และขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูงมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย ส่วนขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้ามีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา และขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยากมีการแจกแจงในลักษณะสมมาตร

ตารางที่ 203 อุปสรรคการส่งออกด้านการกีดกันทางการค้า

การกีดกันทางการค้า	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
ภาษีนำเข้ามีอัตราสูง	6.1	3.0	9.1	32.3	29.3	20.2
มีการกำหนดปริมาณการนำเข้า	12.6	3.2	23.2	31.6	16.8	12.6
มีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี	11.6	5.3	14.7	24.2	28.4	15.8

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการกีดกันการค้า พบว่า ภาษีนำเข้ามีอัตราสูงเป็นอุปสรรคในระดับปานกลางต่อการส่งออกไปสหภาพยุโรป คิดเป็นร้อยละ 32.3 การกำหนดปริมาณการนำเข้าเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 31.6 และมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี เป็นอุปสรรคมาก คิดเป็นร้อยละ 28.4

ตารางที่ 204 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการส่งออกด้านการกีดกันทางการค้า

การกีดกันทางการค้า	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
ภาษีนำเข้ามีอัตราสูง	1	5	3.58	1.04	-0.341
มีการกำหนดปริมาณการนำเข้า	1	5	3.15	1.08	0.236
มีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี	1	5	3.39	1.14	-0.328

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นการกีดกันทางการค้าจากตัวแปร 3 ตัว พบว่า ตัวแปร ได้แก่ ภาษีนำเข้ามีอัตราสูงและมีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และการกำหนดปริมาณการนำเข้า มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา

ตารางที่ 205 อุปสรรคการส่งออกด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%) (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก	9.7	8.6	26.9	36.6	16.1	2.2
ต้นทุนโลจิสติกส์สูง	4.2	4.2	11.6	34.7	32.6	12.6
ความผันผวนของค่าเงิน	3.0	5.0	4.0	36.6	18.8	32.7
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	9.5	7.4	28.4	30.5	16.8	7.4
ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น	5.1	2.0	21.2	34.3	21.2	16.2
ไม่รู้จกตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด	9.1	5.1	22.2	39.4	16.2	8.1
กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ	10.9	9.8	28.3	35.9	10.9	4.3

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ พบว่า ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยากเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.6 ต้นทุนโลจิสติกส์สูงเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.7 ความผันผวนของค่าเงินเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 36.6 การขาดแคลนแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 30.5 ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 34.3 ไม่รู้จกตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาดเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 39.4 และกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ (Investor-State Dispute Settlement) เป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.9

ตารางที่ 206 สถิติเชิงบรรยายต่ออุปสรรคการส่งออกด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก	1	5	2.73	0.95	0.027
ต้นทุนโลจิสติกส์สูง	1	5	3.40	1.01	-0.337

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความเบ้
ความผันผวนของค่าเงิน	1	5	3.72	1.13	-0.489
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	1	5	2.87	1.07	0.261
ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น	1	5	3.30	1.07	0.137
ไม่รู้จัगतลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด	1	5	3.00	1.01	0.203
กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ	1	5	2.68	0.99	0.291

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นสภาพแวดล้อมทางธุรกิจจากตัวแปร 7 ตัว พบว่า ตัวแปร ได้แก่ ต้นทุนโลจิสติกส์สูงและความผันผวนของค่าเงิน มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก ขาดแคลนแหล่งเงินทุน ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น ไม่รู้จัगतลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด และกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ (Investor-State Dispute Settlement) มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา

12.10 อุปสรรคการนำเข้ามายังไทย

ตารางที่ 207 อุปสรรคการนำเข้าด้านมาตรฐานสินค้า

มาตรฐานสินค้า	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
มาตรฐานสิ่งแวดล้อม	28.6	9.5	9.5	19.0	33.3	0.0
มาตรฐานสุขภาพ/อนามัย	28.6	4.8	4.8	23.8	19.0	19.0
มาตรฐานด้านความปลอดภัย	23.8	9.5	9.5	28.6	23.8	4.8
มาตรฐานแรงงาน	23.8	4.8	19.0	33.3	9.5	9.5
มาตรฐานอื่นๆ	0	0	0	0	0	0

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคมาตรฐานสินค้าต่อการส่งออกไปสหภาพยุโรป พบว่า มาตรฐานสิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรคมาก คิดเป็นร้อยละ 33.3 มาตรฐานสุขภาพ/อนามัยเป็นไม่เป็นอุปสรรค คิดเป็นร้อยละ 28.6 มาตรฐานด้านความปลอดภัยเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 28.6 มาตรฐานแรงงานเป็นอุปสรรคในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 33.3

ตารางที่ 208 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการนำเข้าด้านมาตรฐานสินค้า

มาตรฐานสินค้า	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความเบ้
มาตรฐานสิ่งแวดล้อม	1	4	3.07	1.10	-0.892
มาตรฐานสุขภาพ/อนามัย	1	5	3.60	1.18	-0.573
มาตรฐานด้านความปลอดภัย	1	5	3.06	1.12	-0.459

มาตรฐานสินค้า	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
มาตรฐานแรงงาน	1	5	3.00	1.10	0.348
มาตรฐานอื่นๆ	0	0	0	0	0

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อประเด็นมาตรฐานสินค้าจากตัวแปร 4 ตัว พบว่า ตัวแปร ได้แก่ มาตรฐานสิ่งแวดล้อม มาตรฐานสุขภาพ/อนามัย และมาตรฐานด้านความปลอดภัยมีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และตัวแปรมาตรฐานแรงงาน มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา

ตารางที่ 209 อุปสรรคการนำเข้าด้านกระบวนการนำเข้าส่งออก

กระบวนการนำเข้าส่งออก	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า	4.5	18.2	22.7	22.7	22.7	9.1
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยาก	9.1	4.5	18.2	18.2	45.5	4.5
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า	9.1	4.5	13.6	22.7	13.6	36.4
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูง	0	4.5	22.7	22.7	31.8	18.2

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคของกระบวนการนำเข้าส่งออก พบว่า ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้าไม่สามารถตีความได้ เนื่องจากมีความเห็นในลักษณะไปในทางเดียวกัน ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีความยุ่งยากและเป็นอุปสรรคมากต่อกระบวนการนำเข้าส่งออก คิดเป็นร้อยละ 45.5 ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า เป็นอุปสรรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 36.4 และขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูงเป็นอุปสรรคมาก คิดเป็นร้อยละ 31.8

ตารางที่ 210 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการนำเข้าด้านกระบวนการนำเข้าส่งออก

กระบวนการนำเข้าส่งออก	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
ข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า	1	5	2.81	1.29	0.081
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยาก	1	5	3.30	1.03	-0.679
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า	1	5	3.70	1.30	-0.490
ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูง	1	5	3.36	1.18	-0.218

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นกระบวนการนำเข้าส่งออกจากตัวแปร 4 ตัว พบว่า ตัวแปร ได้แก่ ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้ายุ่งยาก ขั้นตอนการส่งออก-นำเข้าล่าช้า และขั้นตอน

การส่งออก-นำเข้ามีค่าใช้จ่ายสูง มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และตัวแปรในเรื่องของข้อกำหนดเรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ขวา

ตารางที่ 211 อุปสรรคการนำเข้าด้านการกีดกันทางการค้า

การกีดกันทางการค้า	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
ภาษีนำเข้ามีอัตราสูง	4.8	4.8	14.3	19.0	33.3	23.8
มีการกำหนดปริมาณการนำเข้า	15.0	5.0	25.0	5.0	30.0	20.0
มีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี	18.2	0	13.6	18.2	27.3	22.7

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อการกีดกันการค้า พบว่า ภาษีนำเข้ามีอัตราสูงเป็นอุปสรรคมากต่อการนำเข้ามายังไทยคิดเป็นร้อยละ 33.3 การกำหนดปริมาณการนำเข้าเป็นอุปสรรคมาก คิดเป็นร้อยละ 30.0 และมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี เป็นอุปสรรคมาก คิดเป็นร้อยละ 27.3

ตารางที่ 212 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการนำเข้าด้านการกีดกันทางการค้า

การกีดกันทางการค้า	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความเบ้
ภาษีนำเข้ามีอัตราสูง	1	5	3.60	1.19	-0.578
มีการกำหนดปริมาณการนำเข้า	1	5	3.41	1.33	-0.332
มีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี	2	5	3.72	1.07	-0.335

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นการกีดกันทางการค้าจากตัวแปร 3 ตัว พบว่า ตัวแปร ได้แก่ ภาษีนำเข้ามีอัตราสูง การกำหนดปริมาณการนำเข้าและมีมาตรการการค้าที่ไม่ใช่ภาษี มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย

ตารางที่ 213 อุปสรรคการนำเข้าด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	ไม่เป็นอุปสรรค (%)	น้อยที่สุด (%)	น้อย (%)	ปานกลาง (%)	มาก (%)	มากที่สุด (%)
ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก	15.0	15.0	10.0	15.0	35.0	10.0
ต้นทุนโลจิสติกส์สูง	9.1	4.5	27.3	9.1	22.7	27.3
ความผันผวนของค่าเงิน	9.1	13.6	0	18.2	27.3	31.8
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	13.6	18.2	13.6	22.7	13.6	18.2
ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น	19.0	14.3	23.8	4.8	23.8	14.3
ไม่รู้จักตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด	19.0	4.8	23.8	14.3	28.6	9.5
กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ	19.0	9.5	23.8	9.5	28.6	9.5

จากการสำรวจผู้ประกอบการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ พบว่า ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัท ยุ่งยากเป็นอุปสรรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.0 ต้นทุนโลจิสติกส์สูงเป็นอุปสรรคมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 27.3 แต่ก็มี ความเห็นว่าเป็นอุปสรรคน้อยในระดับเดียวกัน แต่โดยรวมมีความเห็นว่าเป็นอุปสรรคไปในทางมากถึงมากที่สุด ความผันผวนของค่าเงินเป็นอุปสรรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.8 การขาดแคลนแหล่งเงินทุนเป็นอุปสรรคใน ระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 22.7 ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นมีความเห็นในลักษณะไปในทาง เดียวกัน และสามารถสรุปได้ว่ามีทั้งกลุ่มที่สามารถแข่งขันได้และแข่งขันไม่ได้ ไม่รู้จักตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับ ตลาดเป็นอุปสรรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6 และกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ (Investor-State Dispute Settlement) เป็นอุปสรรคมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 28.6

ตารางที่ 214 สถิติเชิงบรรยายของอุปสรรคการนำเข้าด้านสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ

สภาพแวดล้อมทางธุรกิจ	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความเบ้
ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก	1	5	3.18	1.33	-0.542
ต้นทุนโลจิสติกส์สูง	1	5	3.45	1.36	-0.235
ความผันผวนของค่าเงิน	1	5	3.70	1.38	-0.998
ขาดแคลนแหล่งเงินทุน	1	5	3.00	1.45	0.000
ไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น	1	5	3.00	1.46	0.000
ไม่รู้จักตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด	1	5	3.18	1.19	-0.127
กระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนัก ลงทุนกับภาครัฐ	1	5	3.06	1.30	-0.122

หมายเหตุ กำหนดให้คะแนนมีค่าเท่ากับ 0-5 โดยที่ 0=ไม่เป็นอุปสรรค 1=น้อยที่สุด 5=มากที่สุด

จากการวิเคราะห์ความเบ้ของความคิดเห็นผู้ประกอบการต่อประเด็นสภาพแวดล้อมทางธุรกิจจากตัวแปร 7 ตัว พบว่า ตัวแปรได้แก่ ขั้นตอนการจัดตั้งบริษัทยุ่งยาก ต้นทุนโลจิสติกส์สูง ความผันผวนของค่าเงิน ไม่รู้จัก ตลาด ขาดข้อมูลเกี่ยวกับตลาด และกระบวนการระงับข้อพิพาทระหว่างนักลงทุนกับภาครัฐ (Investor-State Dispute Settlement) มีการแจกแจงในลักษณะเบ้ซ้าย และตัวแปรในเรื่องของการขาดแคลนแหล่งเงินทุน ไม่ สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่น มีการแจกแจงในลักษณะที่สมมาตร